

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย
ที่ สค ๑๗๒ / ๒๕๖๑

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
เกี่ยวกับการดำเนินการเรื่องร้องเรียน

ผู้อุทธรณ์

: นาย ก.

หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ

: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า นาย ก. ได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๐ ถึงสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการเรื่องร้องเรียน จำนวน ๒ รายการ ดังนี้

รายการที่ ๑ บันทึกสำนักนิติการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่เสนอปลัดกระทรวงศึกษาธิการว่าเห็นควรแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงในประเด็นร้องเรียนนาง ข. จำนวน ๕ ประเด็น สำหรับประเด็นข้อร้องเรียนในประเด็นที่ ๒ ประเด็นที่ ๕ และประเด็นที่ ๘ เห็นควรยุติเรื่อง

รายการที่ ๒ บันทึกสำนักนิติการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่เสนอปลัดกระทรวงศึกษาธิการว่าการแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงเป็นการแต่งตั้งภายหลังจากที่นาง ข. พ้นจากราชการเป็นระยะเวลาเกินกว่า ๑๘๐ วัน

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีหนังสือ ที่ ศธ ๐๒๐๙/๑๖๕๑ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ถึงผู้อุทธรณ์แจ้งว่า การเปิดเผยเอกสารตามที่ผู้อุทธรณ์ร้องขอจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ตามมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และเอกสารดังกล่าวมีลักษณะเป็นความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐ ตามนัยมาตรา ๑๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ดังนั้น จึงไม่อาจจัดส่งเอกสารตามที่ผู้อุทธรณ์ร้องขอได้

ผู้อุทธรณ์มีหนังสือลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๐ ถึงประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าว

คำวินิจฉัย ที่ สค ๑๗๓ /๒๕๖๑

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมายได้พิจารณาคำอุทธรณ์ คำชี้แจงของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้ว ข้อเท็จจริงสรุปความได้ว่า ผู้อุทธรณ์ เป็นข้าราชการบำนาญ เดิมรับราชการ กลุ่มวินัยและอุทธรณ์ สำนักนิติการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้ร้องเรียนกล่าวหา นาง ข. [REDACTED] ผู้อำนวยการสำนักนิติการ ว่าปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบและไม่ถูกต้องหลาย ประเด็น และขอทราบผลการร้องเรียนและขอข้อมูลข่าวสารในการพิจารณา คือ บันทึกสำนักนิติการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่เสนอปลัดกระทรวงศึกษาธิการว่าเห็นควรแต่งตั้ง คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงในประเด็นร้องเรียนนาง ข. [REDACTED] และบันทึกสำนักนิติการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่เสนอปลัดกระทรวงศึกษาธิการว่าการแต่งตั้งคณะกรรมการ สืบสวนข้อเท็จจริงเป็นการแต่งตั้งภายหลังจากที่นาง ข. [REDACTED] พ้นจากราชการเป็นระยะเวลา เกินกว่า ๑๘๐ วัน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยให้ เหตุผลว่า การเปิดเผยเอกสารตามที่ผู้อุทธรณ์ร้องขอจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อม ประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ และเอกสารดังกล่าวมีลักษณะเป็นความเห็นหรือ คำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐ ตามมาตรา ๑๕ (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร ของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ผู้อุทธรณ์จึงอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

ในชั้นพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีหนังสือ ฉบับที่ สค ๐๒๐๗/๔๕๑ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๑ ถึงคณะกรรมการฯ ส่งข้อมูลข่าวสาร ตามอุทธรณ์มาเพื่อประกอบการพิจารณาและชี้แจงสรุปความได้ดังนี้

๑. เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๗ มีผู้ร้องใช้ชื่อว่า “ผู้ใช้นาม” ทำหนังสือถึง ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๗ ร้องเรียนกรณีนาง ข. [REDACTED] ผู้อำนวยการสำนักนิติการ ว่าปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบและไม่ถูกต้องหลายประเด็น ต่อมาวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ นาง ค. [REDACTED] ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้สั่งการมอบหมายให้ นาย ง. [REDACTED] ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้พิจารณาดำเนินการ ต่อมา นาย ก. [REDACTED] ได้มีหนังสือฉบับลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๗ ถึงปลัดกระทรวงศึกษาธิการ แจ้งว่าตนเป็น ผู้ร้องเรียนและติดตามการดำเนินการเรื่องร้องเรียนดังกล่าว

๒. ต่อมาวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๗ นาย ง. [REDACTED] ผู้ตรวจราชการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีหนังสือสำนักตรวจราชการและติดตามประเมินผล ที่ ศธ ๐๒๐๗/๒๓๙๒ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๗ รายงานผลการพิจารณาเรื่องร้องเรียนนาง ข. [REDACTED] ต่อ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการเพื่อพิจารณา โดยเสนอให้แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงจำนวน ๕ ประเด็น และยุติเรื่องจำนวน ๓ ประเด็น และวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ นาง ค. [REDACTED] ปลัดกระทรวงศึกษาธิการสั่งการมอบสำนักนิติการพิจารณาดำเนินการ และแจ้งผู้ร้องและรายงาน ภายหลังจากที่นาง ข. [REDACTED] เกษียณอายุราชการ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗

คำวินิจฉัย ที่ สค ๑๖๓ /๒๕๖๑

๓. ต่อมาวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙ สำนักนิติการ ได้เสนอเรื่องให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการพิจารณา โดยนาย จ. [redacted] ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง จำนวน ๕ ประเด็น ตามคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๔๕๐/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ และสั่งยุติเรื่อง ๓ ประเด็น และมีหนังสือแจ้งนาย ก. [redacted] เพื่อทราบ และวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๙ คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงได้รายงานผลการสืบสวนข้อเท็จจริง โดยมีความเห็นว่าจากประเด็นข้อร้องเรียนนาง ข. [redacted] ทั้ง ๕ ประเด็น บางประเด็นมีลักษณะเข้าข่ายเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่เนื่องจากนาง ข. [redacted] ได้เกษียณอายุราชการเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยจะต้องพิจารณาดำเนินการภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่นาง ข. [redacted] เกษียณอายุราชการ เมื่อสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงหลังจากที่นาง ข. [redacted] เกษียณอายุราชการแล้วเกินกว่า ๑๘๐ วัน การแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงดังกล่าว จึงเป็นการปฏิบัติหรือดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๐๐ คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงจึงไม่มีอำนาจพิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าว และเสนอให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการมอบสำนักนิติการพิจารณาดำเนินการต่อไป

๔. สำนักนิติการ ได้มีหนังสือลับ ที่ ศธ ๐๒๐๙/๓๔๓ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ เสนอความเห็นต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (นาย ฉ. [redacted]) ว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่านาง ข. [redacted] ได้เกษียณอายุราชการไปแล้วตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ อันเป็นระยะเวลาเกินกว่า ๑๘๐ วัน ตามที่กำหนดในมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้ว ส่งผลให้แม้ผลการสืบสวนข้อเท็จจริงจะปรากฏว่าข้อร้องเรียนดังกล่าวมีมูลความผิดวินัย แต่ก็ไม่สามารถดำเนินการทางวินัยหรือลงโทษทางวินัยกับนาง ข. [redacted] ต่อไปได้ จึงเห็นควรยุติเรื่องและแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ (ผู้ร้องเรียน) ทราบ ซึ่งปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้สั่งการมอบสำนักนิติการแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง กรณีไม่สามารถดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ถูกร้องเรียนให้ทันเวลา และปัจจุบันเรื่องอยู่ระหว่างการดำเนินการสอบสวนวินัย ตามคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการลับ ที่ ๘๐๓/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๐

๕. ต่อมาผู้อุทธรณ์ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๐ ติดตามทวงถามเรื่องและขอคัดสำเนาเอกสาร จำนวน ๔ รายการ ดังนี้

รายการที่ ๑ เอกสารที่ปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้สั่งการมอบให้นาย ง. [redacted] ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ พิจารณาเรื่องร้องเรียนนาง ข. [redacted] อดีตผู้อำนวยการสำนักนิติการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

รายการที่ ๒ ขอดัดสำเนาหนังสือเปิดเผยนามผู้ร้องเรียน ฉบับลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๗ โดยมีปลัดกระทรวงศึกษาธิการมอบให้นาย ง. [redacted] ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการดำเนินการ

คำวินิจฉัย ที่ สค ๑๗๓ /๒๕๖๑

รายการที่ ๓ หนังสือรายงานผลการพิจารณาเรื่องร้องเรียนที่นาย ง. ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว

รายการที่ ๔ เอกสารที่ปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้สั่งการในรายงานผลการพิจารณาของนาย ง. ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

๖. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีหนังสือ ลับ ที่ ศธ ๐๒๐๙/๑๒๑๓ ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๐ แจ้งผู้อุทธรณ์ว่า มีอาจจัดส่งเอกสารตามที่ร้องขอได้ เนื่องจากการดำเนินการทางวินัยยังไม่เป็นที่ยุติ

๗. ต่อมาผู้อุทธรณ์ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๐ ขอเอกสารจำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่ บันทึกของสำนักนิติการ อันเป็นที่มาของหนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ลับ ที่ ศธ ๐๒๐๙/๖๐๙ ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ และบันทึกสำนักนิติการ อันเป็นที่มาของหนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ลับ ที่ ศธ ๐๒๐๙/๑๒๑๓ ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๙ (ที่ถูกต้องคือ ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๐) ซึ่งปลัดกระทรวงศึกษาธิการตอบปฏิเสธพร้อมแจ้งสิทธิอุทธรณ์ให้ผู้อุทธรณ์ทราบ

๘. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ชี้แจงเหตุผลที่ไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามที่ผู้อุทธรณ์ร้องขอได้ เนื่องจากการดำเนินการทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการที่ไม่สามารถดำเนินการทางวินัยกับนาง ข. ได้ทันเวลาตามที่กฎหมายกำหนดยังไม่เป็นที่ยุติ ซึ่งการเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ อีกทั้ง เอกสารดังกล่าวมีลักษณะเป็นความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐ

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ คือ บันทึกสำนักนิติการ ลับ ที่ ศธ ๐๒๐๙/๑๗๑ ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙ เรื่อง ร้องเรียนนาง ข. ผู้อำนวยการสำนักนิติการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ที่เสนอปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ขอให้จริงปรากฏตามคำชี้แจงของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการว่า การดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการร้องเรียนการปฏิบัติหน้าที่ของนาง ข. เสร็จสิ้นแล้ว การเปิดเผยจึงไม่เป็นอุปสรรคต่อการสืบสวนข้อเท็จจริงอันจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ตามมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ดังนั้น ข้อมูลข่าวสารตามคำขอของผู้อุทธรณ์ในส่วนนี้จึงเปิดเผยให้ผู้อุทธรณ์ทราบได้

ส่วนข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ คือ บันทึกสำนักนิติการ ลับ ที่ ศธ ๐๒๐๙/๓๔๐ ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๐ ที่เสนอปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการชี้แจงกรณีที่สำนักนิติการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการเสนอให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นระยะเวลาเกินกว่า ๑๘๐ วัน

คำวินิจฉัย ที่ สค ๑๗๓ / ๒๕๖๑

นับแต่วันที่นาง ข. เกษียณอายุราชการ ทำให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการในฐานะผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง ไม่สามารถพิจารณาดำเนินการแก่นาง ข. ได้ อันเป็นมูลเหตุที่ทำให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (นาย ฉ.) ในขณะนั้น ได้สั่งการให้แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง กรณีที่ไม่สามารถดำเนินการทางวินัยผู้ถูกร้องเรียนได้ทันเวลา โดยขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาดำเนินการของคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง ดังนั้นเมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าการสอบสวนยังไม่แล้วเสร็จ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวอาจเป็นอุปสรรคต่อการสืบสวนสอบสวนของคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงอันจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ตามมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ การที่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในส่วนนี้จึงชอบแล้ว

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย จึงวินิจฉัยให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ บันทึกสำนักนิติการลับ ที่ ศธ ๐๒๐๙/๑๗๑ ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙ เรื่องร้องเรียนนาง ข. พร้อมทั้งให้สำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องแก่ผู้อุทธรณ์ ส่วนข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ บันทึกสำนักนิติการลับ ที่ ศธ ๐๒๐๙/๓๔๐ ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๐ ที่เสนอปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้ยกอุทธรณ์

พลเอก

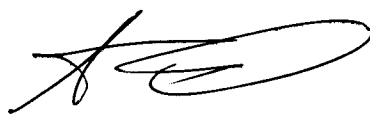
(ประยุทธ์ เมฆวิชัย)

หัวหน้าคณะที่ ๔

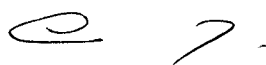
(นายศิริวัฒน์ ทิพย์ธราดล)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์มานิตย์ จุมปา)

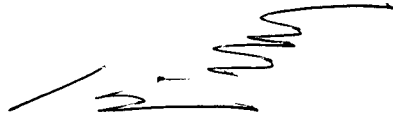
กรรมการ

(นางสาวอัมพวัน เจริญกุล)

กรรมการ

คำวินิจฉัย ที่ สค ๑๗๓ /๒๕๖๑

กรรมการ

(นายเปี่ยมศักดิ์ คุ่มอินทร์)

กรรมการผู้รับผิดชอบสำนวนอุทธรณ์

(นายสมชาย อัสวเศรษฐี)

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑